

زندگی دانش

انرژی‌های نو

شلوارهای کم‌مصرف بپوشید!

امروز آخرین روز سال ۲۰۱۹ میلادی است. معمولاً رسانه‌ها در روزهای پایانی سال به بررسی مهم‌ترین رویدادها در یک سال گذشته می‌پردازند. بخش انرژی‌های پایدار وبگاه تلویزیون

محمد عادل پور پژوهشگر دکتری برق

سی‌ان‌بی‌سی (CNBC) به همین مناسبت نگاهی داشت به نوآورانه‌ترین روش‌ها و دستاوردهایی که در سال گذشته میلادی برای بهبودی انرژی، مصرف انرژی جهان و توسعه استفاده از انرژی‌های سبز و تجدیدپذیر مورد توجه قرار گرفتند. در میان آنها دستاوردهای زیست‌محیطی ارزشمند یک کارخانه تولید شلوار چین در هلند به نام ماد جینز (MUD Jeans) جلب توجه می‌کند. این شرکت موفق شده است با تولید شلوارهای نواز پارچه‌های چین بازیافتی، افزایش بهرووری انرژی، استفاده از روش‌های مدرن در فرآیندهای کارخانه‌ای و به‌کارگیری برق تجدیدپذیر برای راه‌اندازی خط تولید، مصرف آب و انتشار گاز دی‌اکسید کربن را برای تولید شلوار بسیار کاهش دهد.

مزیت مهم این شرکت استفاده از شلوارهای چین بازیافتی است. پارچه‌های چین از پنبه تولید می‌شود و برای کاشت و فرآوری پنبه و تبدیل آن به پارچه‌های چین جدید آب و انرژی فراوانی مصرف می‌شود. بازیافت پارچه‌های چین شلوارهای فرسوده مصرف آب و انرژی را بسیار کاهش می‌دهد. بین ۲۵ تا ۴۰ درصد پارچه شلوارهای چین شرکت ماد جینز از پارچه‌های بازیافتی به دست می‌آید و به‌علاوه ۹۵ درصد آب مورد استفاده در خط تولید این شرکت بازیابی می‌شود. به‌طور معمول برای تولید هر شلوار چین حدود ۷۰۰۰ لیتر آب مصرف می‌شود؛ اما شرکت ماد جینز موفق شده مصرف آب برای تولید هر شلوار را ۸۰ درصد کاهش دهد که دستاورد بسیار قابل‌تحصینی است. در سه سال گذشته این شرکت ۳۰ میلیون لیتر در مصرف آب صرفه‌جویی کرده‌است.

۵۰ درصد برق خط تولید کارخانه‌های شرکت ماد جینز از منابع تجدیدپذیر تأمین می‌شود و این موضوع در کنار استفاده از پارچه‌های بازیافتی و افزایش بهره‌وری انرژی در خط تولید باعث کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای شده است. برای تولید هر شلوار چین حدود ۲۳ کیلوگرم گاز دی‌اکسید کربن وارد جو زمین می‌شود که ماد جینز با ۶۰ درصد کاهش انتشار این گاز گلخانه‌ای گذشته از ورود ۷۰۰ هزار کیلوگرم دی‌اکسید کربن به جو سیاره‌مان جلوگیری کند. ماد جینز سعی کرده که استفاده از مواد شیمیایی و آلاینده رادر فرآیندهای تولید خود به حداقل برساند و مواد شیمیایی مورد استفاده را بازیافت کند. مثلاً ایجاد برخی طرح‌ها روی پارچه که قبلاً با استفاده از مواد شیمیایی انجام می‌شان اکنون با لیزر انجام می‌شود. در چشم‌اندازی این شرکت تصمیم دارد سال آینده میلادی از شلوارهای چین صد در صد تولید شده از پارچه بازیافتی، رونمایی کند. مانند شلوارهای چین، تولید محصولات گوناگون کم‌با زیاد مستلزم مصرف آب، مصرف انرژی و انتشار گازهای گلخانه‌ای است. به‌نظر می‌رسد با توجه به بحران‌های زیست‌محیطی، کمبود آب و گرمایش کره زمین، تنها در پیش گرفتن رویکرد دوستدارانه محیط‌زیست راهکار توسعه پایدار جوامع است.

فناوری جدید تایپ بدون انگشت!

سامسونگ قصد دارد در نمایشگاه‌سی‌ا‌اس 2020 (CES2020) از پروژه‌های جدیدی رونمایی کند. یکی از آنها فناوری تایپ کردن بدون استفاده از انگشتان است. به گزارش خبرگزاری مهر و به نقل از انگجت، این فناوری با استفاده از دوربین سلفی دستگاه و هوش مصنوعی، حرکات انگشت را به ضربه‌های انگشت روی کیبورد تبدیل می‌کند. به‌طور دقیق سلفی تایپ، یک کیبورد مجازی است که با دوربین سلفی موبایل فعال می‌شود. همچنین این فناوری مجهز به یک موتور هوش مصنوعی است که حرکات انگشتان جلوی دوربین سلفی را بررسی و به حروف در کیبورد QWERTY تبدیل می‌کند.

برای استفاده از این فناوری نیاز به هیچ گونه سخت‌افزار اضافی نیست و می‌توان آن را در گوشی‌های هوشمند، تبلت و لپ‌تاپ به‌کار برد. بنابراین لازم نیست کاربر با استفاده از این فناوری برای پاسخ به پیامک گوشی‌اش را در دست بگیرد.

کمک نرم‌افزارهای گوشی به مقابله با بیکاری در برزیل

با وجود افزایش بیکاری در برزیل، ضریب نفوذ بالای تلفن همراه در این کشور و علاقه مردم به استفاده از نرم‌افزارهای تلفن همراه مختلف فرصتی برای کسب درآمد در اختیار عموم مردم این کشور قرار داده است. بررسی‌هایی که در این زمینه توسط دو شرکت موبایل تایم و اپینینون باکس صورت گرفته، نشان می‌دهد ۳۲ درصد از مردم برزیل از نرم‌افزارهای تلفن همراه برای کسب درآمد استفاده می‌کنند. / مهر

یوهانس هیل سلاسی

این دیرینه‌شناس اتیوپیایی و تعدادی از دیگر پژوهشگران در بهمن ۱۳۹۴/ فوریه ۲۰۱۶ فسیل جمجمه تقریباً کامل انسانی را کشف کردند که متعلق به ۳/۸ میلیون سال پیش است. این مججمه به‌گونه‌ای از سرده کپی‌های جنوبی به نام جنوبی‌کپی انامی که قدیمی‌ترین خوشاوند شناخته شده انسان است تعلق دارد.
جمجمه کشف شده که ام‌آردی (MRD) نام گرفت در مرداد ۱۳۹۸/ آگوست ۲۰۱۹ به جهانیان نمایش داده شد. این گونه انسانی، پیش از این فقط از روی چند استخوان شناسایی شده بود. با کشف این مججمه، دیرینه‌شناسان توانستند برای اولین بار چهره قدیمی‌ترین خوشاوند مرموز انسان را ببینند. تنها رقیب ام‌آردی، فسیل اسکلتی به نام «لوسی» متعلق به ۳/۲ میلیون سال پیش است که به گونه جنوبی‌کپی عفاری تعلق دارد و در سال ۱۳۵۳/ ۱۹۷۴ کشف شد. اهمیت ام‌آردی از این نظر است که این مججمه تقریباً به دوره‌ای تعلق دارد که از نظر ثبت فسیل، کاملاً خالی است.

ساندرا دیاز

در ۱۴ دیبهشت ۱۳۹۸/ ۴ می ۲۰۱۹ ساندرا دیاز و ۱۴۴ نفر از محققان دیگر گزارشی از نتایج مطالعات خود درباره تنوع زیستی در جهان منتشر کردند؛ یک میلیون گونه به دلیل فعالیت‌های انسانی درحال انقراض هستند و متوقف شدن این روند نیازمند اقدام اساسی است. دیاز، کارشناس محیط زیست از دانشگاه ملی آرژانتین که یکی از سه رئیس این گروه تحقیقاتی است، می‌گوید نرخ انقراض گونه‌ها دست‌کم ده‌ برابر این روند در طول دهه‌میلیون سال گذشته بوده است. دیاز که از طریق همکاری با پل‌تفرم بین دولتی سیاسی-علمی تنوع زیستی و خدمات اکوسیستم، به نحوه پذیرش گزارش گروه توسط جنبش‌های اجتماعی- محیط زیستی و انجام اقدامات جدی‌تر و فوری‌تر در زمینه محیط زیست توجه دارد، از هیچ‌گونه خرده‌گیری بر عملکردهای مهم علمی و سیاسی فروگذار نکرده است.

ژان ژاک مایمب تامفوم

این میکروبیولوژیست اهل کنگو و مدیرکل موسسه «INRB» جمهوری دموکراتیک کنگو، در سال ۱۳۵۵/ ۱۹۶۶ با سفر به جنگل‌های گرمسیری این کشور درباره شیوع بیماری ناشناخته‌ای که باعث مرگ مبتلایان به آن می‌شد به تحقیق پرداخت. ۴۳ سال بعد در سال ۱۳۹۷/ ۲۰۱۸، این بیماری ناشناخته که ابولا نام گرفت در کشور کنگو همه‌گیر شد و تجربیات عمیق تامفوم درباره این بیماری در مقابله با گسترش آن نقش عمده داشت. تامفوم و تیمش در یک کارآزمایی بالینی توانستند با استفاده آنتی‌بادی mAb۱۱۴ که از خون بیماران نجات یافته به دست آمده بود احتمال زنده ماندن بیماران را به ۹۰ درصد برسانند. در هفته‌های اخیر، تعداد پرونده‌های جدیدی که درزمینه بیماری ابولا به ثبت رسیده‌اند کاهش یافته است - پیشرفتی که همکاران مایمب‌ان راتا حدودی به اقدامات وی نسبت می‌دهند.

هونگکوی دنگ

سیستم ویرایش ژن کریسپر نزدیک به یک دهه پیش توسعه یافت و نخستین گزارش از به کارگیری آن در مورد یک فرد در سال جاری میلادی منتشر شد. این مطالعه از آزمایشگاه هونگکوی دنگ، ایمنی‌شناس چینی و محقق سلول‌های بنیادی در دانشگاه پکن انجام شد و نشان داد چگونه ویرایش ژن کریسپر می‌تواند ذخیره بالقوه نامحدودی از سلول‌های ایمنی را که درمقابل عفونت اچ‌آی‌وی مقاوم هستند ایجاد کند. در سال ۱۳۹۷/ ۲۰۰۸ دانشمندان متوجه شدند یک جهش ژنی طبیعی در نوعی پروتئین که در مغز استخوان وجود دارد و ویروس اچ‌آی‌وی، از آن برای آلوده ساختن سلول‌های ایمنی به عفونت استفاده می‌کند، می‌تواند باعث شود فرد دارای این پروتئین جهش یافته نسبت به ویروس اچ‌آی‌وی مقاوم شود؛ اما این جهش بسیار نادر است و نمونه‌ای از آن در چین وجود ندارد. به‌همین دلیل دنگ تصمیم گرفت این جهش را از طریق ویرایش ژنی ایجاد کند. او آزمایشاتی در این زمینه انجام داد. دنگ در مقابل انتقاداتی که درمورد این روش وجود دارد، از آزمایش‌های خود دفاع کرده و مدعی است در کوتاه‌مدت قادر به پیوند تعداد بیشتری از سلول‌های دارای ژن جهش یافته خواهد بود.

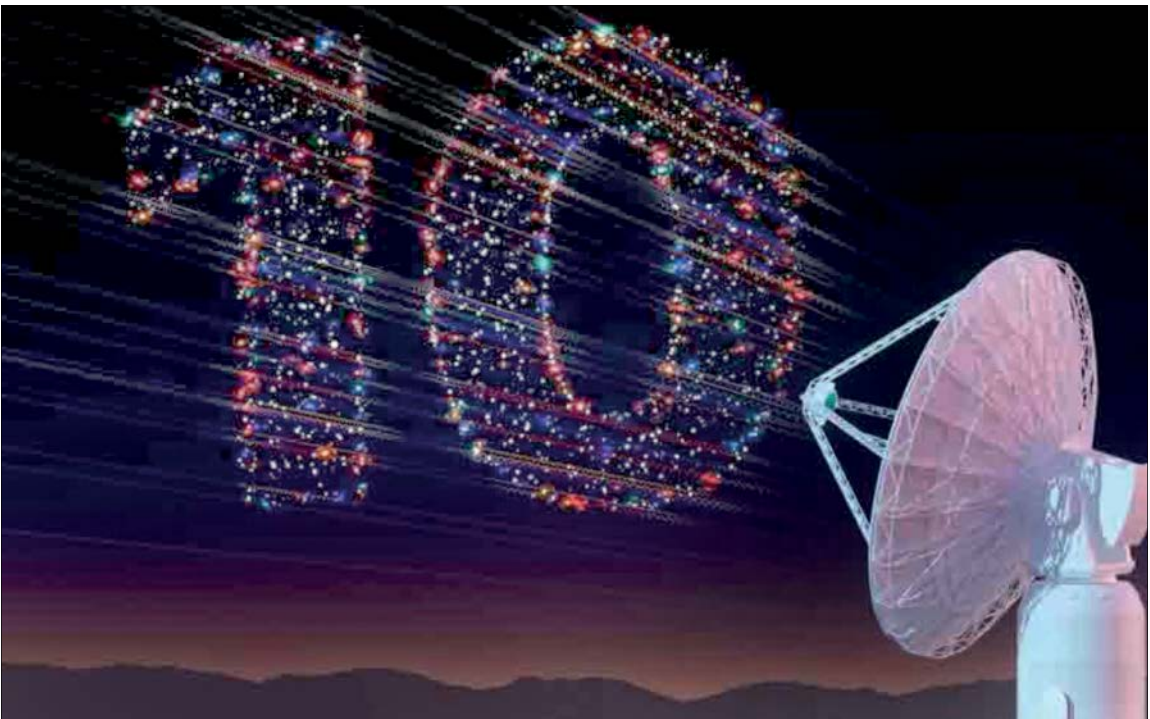
گرتا تونبرگ

گرتا تونبرگ دختر نوجوان فعال محیط زیست سوئدی است که ۱۶ سال دارد. از ۲۶ مرداد ۱۳۹۷/ ۲۰ اوت ۲۰۱۸ به صورت انفرادی اعتراض به تغییرات آب‌وهوایی را با به دست گرفتن پلاکاردی مقابل پارلمان سوئد آغاز کرد. تونبرگ در شهریور، سپتامبر سال جاری با سفر دو هفته‌ای از مسیر دریا خودش را به آمریکا رساند تا بتواند در اجلاس تغییرات آب‌وهوایی حضور پیدا کند. این نوجوان سوئدی در جمع سیاستمداران جهان گفت: «من نباید اینجا باشم، بلکه باید آن سوی اقیانوس در مدرسه می‌بودم. با وجود آن‌که شما باید برای ما جوانان امید به ارمغان می‌آورید، اما با حرف‌های توخالی کودکی و رویاهای مرادزیدہ‌ای(اید) ما به زنجی اشرار کرده که بسیاری مردم جهان به دنبال تغییرات آب‌وهوایی متحمل شده‌اند و گفت: «مردم رنج می‌برند. مردم از بین می‌روند، تمام اکوسیستم در حال فروپاشی است. ما در آستانه یک انقراض گسترده قرار گرفته‌ایم، اما همه آنچه شما درباره‌اش حرف می‌زنید پول و مساله رشد اقتصادی است.» پس از اعتراض تک‌نفری گرتا مقابل پارلمان سوئد، جنبش اعتراضی او رفته رفته جهانی شد و پس از آن دانش‌آموزان کشورهای مختلف به درخواست او پاسخ مثبت داده و بارها در تجمع‌های خیابانی حاضر شدند. این تجمع‌ها اکنون به صدکشور تسری یافته است.

بیش از ۱۱۶ میلیون تلفن همراه در کشور تعداد خطوط فعال تلفن همراه تا پایان سه ماهه دوم سال جاری، بیش از ۱۱۶ میلیون خط است که ضریب نفوذ را به ۱۳۹/۷۱ درصد می‌رساند. از میان خطوط واگذارشده، ۲۱ میلیون و ۲۱۶ هزار و ۴۷۷ خط دائمی فعال و ۹۴ میلیون و ۸۴۸ هزار و ۹۴۹ خط اعتباری فعال وجود دارد./ ایسنا

تعداد خطوط فعال تلفن همراه تا پایان سه ماهه دوم سال جاری، بیش از ۱۱۶ میلیون خط است که ضریب نفوذ را به ۱۳۹/۷۱ درصد می‌رساند. از میان خطوط واگذارشده، ۲۱ میلیون و ۲۱۶ هزار و ۴۷۷ خط دائمی فعال و ۹۴ میلیون و ۸۴۸ هزار و ۹۴۹ خط اعتباری فعال وجود دارد./ ایسنا

نمایی از تصویربرداری Nature

نشریه علمی نیچر ۱۰ چهره شاخص علمی سال ۲۰۱۹ را معرفی کرد

دانشمندان زمانه ما

نشریه علمی نیچر در پایان هر سال، فهرستی از چهره‌های تاثیرگذار در زمینه‌های علمی که فعالیت‌ها و پژوهش‌های آنها نقش ماندگاری در دنیای علم داشته، منتشر می‌کند. بیش‌تر این چهره‌ها افرادی هستند که توانسته‌اند در جریان معمول مطالعات و پژوهش‌های علمی تحولی اساسی ایجاد کنند. آنچه در ادامه می‌خوانید فهرست پژوهشگرانی است که نیچر از آنها به عنوان تاثیرگذارترین چهره‌های علمی سال ۲۰۱۹ یادکرده است. با این دانشمندان برجسته آشنا شوید.

یاسمین مشرف دانش

وندی راجرز

بحث و جدل‌ها درمورد این‌که کلیه‌ها، کبد‌ها و قلب‌هایی که در عمل‌های پیوند در چین مورد استفاده قرار می‌گرفتند از کجا می‌آمدند، به‌مدت دو دهه ادامه داشت. دولت چین منکر گرفته‌شدن این اقدام‌ها از بدن زندانیان شد و ادعا کرد که اندام‌های مورد نیاز برای پیوند از افراد داوطلب گرفته می‌شوند. اما این موضوع نیز همچنان مورد تردید دانشمندان قرار داشت. تا این‌که وندی راجرز زیست‌شناس دانشگاه مک کوئری استرالیا راه جدیدی برای مشخص شدن موضوع یافت؛ بررسی نشریات تحقیقاتی که توسط پزشکان پیوند چینی منتشر می‌شدند. انتشار نتایج بررسی‌های تیم تحقیقاتی راجرز در فوریه امسال، ۱۲ مورد تکذیب گزارش انجام عمل پیوند را از سوی پزشکانی که نتوانسته بودند از اهداکنندگان رضایت بگیرند به دنبال داشت. این تکذیب‌ها باعث شد عمل‌های پیوند در زمره رسوایی‌های اخلاقی زیستی قرار بگیرند. بنابر گزارش راجرز و تیمش، چینی‌ها بیش از ۸۵ هزار عمل پیوند اعضای غیرقانونی انجام داده بودند. دربی تلاش‌های راجرز، در خرداد ۱۳۹۸/ ژوئن ۲۰۱۹ مشخص شد کسانی که به دلیل عقاید مذهبی یا سیاسی‌شان در چین زندانی می‌شدند برای استفاده از اندام‌هایشان به قتل می‌رسیدند و این روند احتمالاً همچنان ادامه دارد. راجرز معتقد است بررسی‌های انجام شده می‌تواند ادامه برداشت اجباری اندام‌ها را متوقف کند.

ریکاردو گالائو

ریکاردو گالائو فیزیکدان و مهندس برجسته برزیلی و مدیرکل سابق انستیتوی ملی تحقیقات فضایی این کشور (INPE) است. گزارشی که تیم گالائو در INPE درباره افزایش جنگل‌زدایی در جنگل‌های آمازون پس از روی کار آمدن ژائیر بولسونارو، رئیس‌جمهور فعلی برزیل منتشر کرد، خشم بولسونارو را برانگیخت. در ۲۸ تیر ۱۳۹۸/ ۱۹ جولای ۲۰۱۹، بولسونارو دانشمندان موسسه را متهم به دروغ‌گویی و ریکاردو را متهم به تبانی با محیط‌بانان کرد.

ویکتوریا کاسپی

ویکتوریا کاسپی اخترفیزیکدان و استاد دانشگاه مک‌گیل کانادا که تمرکز مطالعاتش روی ستاره‌های نوترونی است در ربع قرن گذشته از بسیاری از تلسکوپ‌های برتر جهان برای انجام اکتشافات اساسی استفاده کرده است. بخش عمده فعالیت کاسپی روی مطالعه ستاره‌های نوترونی متمرکز بوده، اما ناگهان راز اخترفیزیکی جدید برای کاسپی آشکار شد. او پی برد که می‌توان با استفاده از دستگاه آزمایش نقشه‌برداری از شدن هیدروژن (CHIME) به مطالعه ستاره‌های نوترونی با چرخش سریع پرداخت. حساسیت و میدان دید وسیع این تلسکوپ که اساساً برای نقشه‌برداری از انتشار هیدروژن از کهکشان‌های دور طراحی شده بود این تلسکوپ را به یک ابزار ایده‌آل برای شکار انفجارهای رادیویی سریع تبدیل می‌کرد- اما CHIME باید بهینه‌سازی می‌شد. تلاش‌های کاسپی و ده‌ها محقق دیگر برای بهینه‌سازی CHIME از طریق اضافه کردن یک ابزار دیگر و اتصال آن به رایانه‌های قدرتمند در سال ۲۰۱۹ به بار نشست و CHIME به بهترین شکارچی پراکندگی انفجارهای رادیویی سریع (FRBs) در جهان تبدیل شد. تلسکوپ جدید، که کاسپی نقش عمده‌ای در قابلیت‌های ویژه آن داشته است بزرگ‌ترین رادیوتلسکوپ کاناداست که می‌تواند سریع‌تر از هر ابزار دیگری به آشکار کردن اسرار جهان کمک کند. CHIME در طول دو ماه بعد از شروع به کارش، موفق به کشف ۱۳ مورد FRB شد. این درحالی بود که از سال ۱۳۸۶/ ۲۰۰۷ تا آن زمان تنها حدود ۵۰ تا ۶۰ نمونه FRB به ثبت رسیده بود. این تلسکوپ همچنین موفق شد دومین تکرار در روند انفجارها تا به امروز را کشف کند.